

ВХОДНІТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редації: 29-41.
" Друкарні: 29-26.
—
**В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.**
—
**ЦІНА ОДНОГО ПРИЖИРНИКА
20 сот.**

Резація кордонів УСРР в напрямі їх видатного поширення — це чергове й основне завдання відповідальних керівників УСРР. Постановлення цієї справи на порядок дня і

Шож до інших територіальних
лімів України то вони є наскрізь
прозраними і слухними не лише у
тому, що на південному сході на-
ходиться українська Кубань і на-
пів українська Донщина, але й то-
му, що взагалі в тому напрямку
розвивається українська етногра-
фічна територія та що весь півден-
ний схід є тісно зв'язаний з Украї-
ною економічно. Взагалі країна по-
ра погодитися з думкою, що Рад.
Україна своєю своєю простору, чис-
сельністю й природною багатствою
своєї країни не може в Рад. Союз
грати роль єдиного посередника
на зразок Білоруської чи Закавказь-
кої (Федеративної) республіки.
Україна мусить змагатися до повної
рівності з РСФРР. Іншими
словами: мусить наступити різно-
мірний поділ впливів між швидко
і повільно, між європейською Росією
і Україною. В сфері впливів Росії
входять європейсько-азійська пі-
східля (європейська Росія в Сибір) від
Атлантичного (Балтійського і Біле
Море) до Тихого Океану, а в сфе-
ру впливів України мусить увійти
весь південь з Каспійським, Чорним і
з Чорним і Каспійським Морем з
Тихоокеанським до Арабського Моря,
а також до Індійського Океану. Як
взагалі до Індійського океану
тоді відкрився би перед Україною
весь її економічний, господарський

торговельні перспективи, аж тоді Україна могла б скопити свою культурну ролу на сході Європи.

В тому напрямку мусить йти розвиток подій, якщо він має відбуватися нормальним шляхом у повній гармонії і згідності інтересів між північчю і півднем. Виставляючи вимоги перевірки кордонів, гегерністські носії української державної думки повинні здобути на відвагу поставити справу у всьому її обсязі, і то не лише поставити, але й взятися за систематичне і послідовне переведення доцільної і широкої перевірки границь УСРР.

Кооперативна торгівля книжками на Радянській Україні.

Вже в 1917 році українські центральні кооперативні установи в Києві велику увагу звернули на те, щоб за допомогою кооперативної організації по всій Україні, а особливо на селі, прокласти українських книжок. Наслідком цього постанала в 1918 році спеціальна кооперативна організація для видавництва і ширення української книжки — „Книгоспілка“. Ця організація за короткий час свого існування розгорнула чималу видавничу діяльність, випускаючи великі пачки видання літератури українською мовою в різних галузях знань, а особливо добре zorganizувала збут української книжки через кооперативні. Закордонні більшовицькі влади на Україні з початку майже знищили цю організацію і майже зовсім припинили її діяльність. Було час, коли ця організація снідала і керувалася нею такі люди, як Москаль та Жиди. Та пізніше справа трохи покращилася. Книгоспілка почала відновити, і в ній потрохи почали знову прикладати до голосу українці. В числі 82 каркесівських „Вістей“ наводило деякі цікаві практичні дані про діяльність „Книгоспілки“ за останні роки.

В 1920 році „Книгоспілка“ мала 856 книжкових закладів, а в 1927 році число закладів зросло до 1189. Це зростання відбувалося через притягнення нових кооперативних організацій до книжкової торгівлі, переважно поза межами оточених міст (в оточу було лише 47 книжкових „Книгоспілок“). В оточених містах з 1927 р. майже скрізь були кооперативні клантини (99%). Саме згодом справа з районними пунктами. В 1926 р. в районних пунктах було лише 103 кооперативні клантини (отже охоплення становило 18%). В 1927 р. в районних пунктах було вже 203 клантини, отже охоплення районних пунктів становило вже 34%. По селу в 1927 р. майже скрізь були кооперативні клантини, а в 1927 р. було 919. З цього ба-

гато, що побачите зростає книжарня районів (на 90%). В цьому часі централізована „Книгоспілка“ скоротила число своїх філій з 12 до 7, бо повстала асоціація п'яти філій перелати місцевим кооперативам.

В роках 25—26 книжковий оборот кооперативних книжарень становив 2,118,000 карбованих, а в роках 26—27 він становив 2,674,000 карбованих, отже за останній рік обіг книжок збільшився на 25%. Тимчасом загальний обіг книжок по всіх українських видавництвах за останній рік становив лише 9%. Кооперативна периферія минулого року продала книжок на 1,392,000 карбованих, тим часом як 25—26 року вона продала лише на 830,000 карб. (отже обіг становив 67,7%). Обороти периферії становили 50% обороту „Книгоспілки“ супроти 39% в 25—26 році. З цього видно, що кооператив стає дедалі значимішим чинником у книжковій торгівлі Рад. України. Сама гілка „Книгоспілка“ охоплює тепер 26% обороту головних видавничих цілей Рад. України.

По оточених містах кооператив, крім книжарень „Книгоспілки“ продала книжок на 760,000 карб., проти 515,000 карб. у 25—26 р. (цебто на 47,5% більше). Сітка районних книжарень збільшилася, як ми бачили на 96%, а обороти зросли на 170%. Перше стоїть справа з продажем книжок безпосередньо на селі. Тут сітка книжарських полицок зросла на 34,7%, а оборот на 25%. Районні книжарні, спільно з районними союзами продали загалом на селі за минулий рік книжкового товару майже на 1,000,000 карб. Пересічно кожний районний союз продав за рік на 32,000 карб. книжок супроти 22,800 карб. попереднього року; кожний районна книжарня пересічно продала книжок на 3,000 карб. супроти 1,800 карб. попереднього року, а книжкова полицка на 140 карб. за рік.

Книжарні „Книгоспілки“ продають не лише книжки, але також всякий канцелярський товар, а в останньому часі ще дітвочі іграшки, спортові прилади, радіові прилади, музичні інструменти і т. д. Таким чином кооперативні книжарні намагаються задовольнити цілий ряд культурних потреб населення.

В останньому часі „Книгоспілка“ велику увагу звернула на бібліотеки при кооперативі. Організовано певні форми і вироблено певні принципи бібліотечного будівництва в кооперативі, налагоджується бібліотечне її обслуговування і т. д. Однак на реальні наслідки цієї роботи щодо закладання кооперативних бібліотек треба ще почекати. Крім цього „Книгоспілка“ провадить досить значну роботу в галузі каркесівської та налагодження публічної кооперативної і в справах значного значення. За минулий рік кооператив влаштувала 7 книжарських курсів, де навчалось 160 чоловік.

Одначе діяльність „Книгоспілки“ дуже гальмується тим, що не має змоги поставити школи підручників. Друж підручників є монополією Державного Видавництва України, а ця бюрократична установа ще й досі не zorganizувала як слід справу друку українських підручників. Кожного року попит на українські підручники значно перевищує їх поставлення Державним Видавництвом.

Модест Менцінський.

Перед нимішнім концертом.

Сьогодні, в четвер, українська музикальна громада матиме нагоду почути й повчитися нашого визначного оперного співака-віртуоза Модеста Менцінського, що по кількох роках відсутності знову з'явився на Рівні Землі і виступає з першим своїм концертом в залі Лисенка у Львові. Не сумніваємося, що українська публіка переживе ніби вечір богато гарних, пірвельних хвилях, бож кожна пам'ять найближчих пісень в інтерпретації неарістотелі Модестівського виходить свого роду шедевром і мусить робити повторне враження на кожного слухача.

А програма концерту Менцінського що по змішаній долі однокласника з українських героїв історії креу головної героїні у безмежних трудних операх гениального Вагнера, тим одразу собі розгортає у цілій Європі, — є концертний богато і — що найцікавіше — чисто українська. Остання обставина найкраще говорить, зважаючи на Менцінський в пам'яті українським музикантом, а з другого боку наслідки зросла наша музична творчість кваліфікаційно, коли співак той мав, що Менцінський виступає з програмою, з якою виключно з українських авторів.

Свою програму українським програму (за виконком Мусоргського „Полка“ — а все таке до сльм Шевченка!) обрав наш співак і поєднав або доволі різко опанованими творами, в яких треба виділити передовсім Лисенков „По шкрявці вітер віє“, але ставлячи ти не найбільш характерніший аразок співця типу української люті (туди ж соціальні мотиви), і тогочасного композитора прешіма „Думу“ в опері „Тарас Бульба“. Це орого жинком, у першій формі, охоплення, наві випроводила дума кобзаря, шов невинності сльм і оригінальність лежить саме в зафіксуванні народного примітивізму, не торпеленого ще ніякими правилами шугуної музики.

Різноманітний наш співак уперше в своїй програмі Барайтського „Оп. полка, ви, полка“, в якому його могутній голос та сила експресії мають окреме широке поле до пошуку. Вперше буде виконано також Ярославського „Гей, гакуй мій, гакуй!“ Інші ріки з змішаною програмою вже у нас виконували, але ніхто не зміг її подати з такою силою й чуттвом, як Менцінський.

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОСОЛЬСЬКЕ СПРАВОЗДАВЧЕ ВІСЛЕ

відбудеться в суботу для 26-го травня в год. 6-й вечір у великій залі Муз. Т-ва ім. Лисенка Шашинська ч. 2.

Референт: Др. Дм. Лавинський, голова Української Парла. Репрезентації у ВМО-аля, посол Ост. Лутський і пос. Вол. Целявський.

Громадяни в Громадині записуватися чисельно!

1-7

Згадаймо те, що Менцінський провагував заводи в вісімнадцятому українському шкільно-культурному вістві, тим ширше пошав і до українського мист. Він співає й на концертах, у радіо і при інших випадках. За те палатиться йому призначити й подати від усіх тмух українців.

Ювілей артиста.

Г. Березовський і його сценічна праця.

27-го травня рамісар при Кремльоні Т-ві „Провіста“, артист Київського театру Гриць Березовський святкує в нагоді свого 50-річчя народження та 28-річчя театральної праці лису Г. Юсєна „Примари“, де виступить в ролі Освальда. Арт. Березовський працює вже 8-й рік на головній сцені і добре відомий нашому громадянству. Він уроковець Катеринославщини (ур. 1878 р.). Давали його праця була асоціалістичною Богдана Хмельницького і на асоціаліста Береза. Березовський студіював у Дух. Семінарії у Катеринославі, потім у технічній школі в Москві. У 1896 р. вступив у Бер-аля на Україну і вступив на асоціалістичну, де закінчив асоціалістичну гімназію. В 1900 р. грає в російських трупах Семаріна, Котелініна, Вр. Адашевського, та в українських: Вишневського, Кудасова, а також має власну трупу з арт. Чубатим. З 1900 р. вступив до театру М. К. Садонського, де вступив багато праці при постановках: Епопея, Рада, Ноті, Закарпатського Кома, Вр. Сиринської, Поніти, Камілатого Господаря. За часу Г. Н. Р. служив у Держ. Театрі як актор і адміністратор. Після ліквідації Держ. Театру перебрався до Галичини і в 16-го верня вступив до львівського театру „Бейсіль“ під фірмою „Новолишнього Театру“, де працює як режисер і актор, а в 1921 р. переходить на ту саму посаду до театру Юсєна Осташинського, далі до Тав. Драм. Театру, а в 1922 р. до театру „Лисенка“ в Дрогобичі. В грудні 1922 р. закликав його до „Рухового Театру“ Ужгородської „Прогреси“, де перебував до червня 1923 р., а з жовтня місяця повернувся до театру „Бейсіль“ у Львові. З 1924 р. вступив до театру Н. Бойко з яким їде на збуть війни Лемківщини. З врахуванням ролі для Березовського гарні праці у осязі: Чарльсезу

І СВЕЩІЦЬКА.

Розквіт культурно-національного життя Східної Білорусі.

(Продовження).

Вертаємося до типів цього жіноцтва в письменстві. Якуб Колас виводить таку жінку в дуже гарних діях пари підручків, Алєксі і Сидеєнці, героїні невинного роману — „На прастори жмільки“. Розвиваються вони під непереможним впливом тавного заклану, що гомонить у душах сільських дітей, що є істинним їх розвитком: „Ви павинні прабиш себе дарогу і вишсьці на ашпрокці прастори!... у широких розмахах громадської роботи“. Дітвора, вихована у такому дусі, виходить у життя справжніми працівниками душой суспільної роботи в ідеології, а там згодом згідно з найтайнішими почуваннями особливості прихильності і сердечної любові — сільського родинного життя.

Охота уявити тільки з милом у родинне життя може стати причиною ідеологічного обданання і громадського напрямку діяльності людини. Ось як це вилія Зарзкі в парісі „Як Наталюшка козасмолюю врявлася“. Цей образок є рівночасно прикладом самого простого розвивання іноді дуже складних суперечностей між світоглядом батьків і дітей. Подібне діється і з Настєю, дочкою Корція, що хоче вийти заміж за Язєна Дрозда, що лєсь там в часі воєнної заміжності остав без метрики, та став через те „Чалівець, від не радзусь“. І в асоціалістичній Міхася Чарота виступає ясно протизаконодність світогляду батьків і дітей. Молодь істинно чує

волю нового життя і стає її виразницею та природною речницею супроти батьків, що згедом не бачуть причини протиставити цьому.

В новому устроєві, особливо в справах громадських і родинних зайшли так основні зміни, що питання ці постійно виривають в письменстві. „Вирвалася“ — образок С. Хурська з родинного життя ходоцької шляхти, що шйк не годиться допустити якунебудь зміну у патріархальній сімейній відносині, що зисновуються скрізь густими павутинням пересудів, забобонів, самоволи старших над молодшими, старечої заскорузлості і боязкості перед усякою новиною. — Подібне стрічаємо і в парісі Барашки п. и. „Лайдачка“. Батько тяжко карє і виганяє з хати свою доньку Гельку, бо вона проситься у козасмолю.

А що у всіх цих наведених випадках — це значить ходити в місцеву читальню для спільної самоосвіти, то дійсно годі не згадати тих, що так невіданих часів, проявля писав Павлик тому 40 літ в історії читальні, та що вразило не одного з нас тому яких 30 літ. З „читальнею“ борється сьогодні не одна ідеологічна група, та всі забувають на закон життя, яке нікому не піддається без боротьби... та яке можна піддержати тільки дійсною допомогою, але не одними словами, „доброю волею“, або спротивом.

„Сельсаветчина Параска“ — Барашки і „Делегата“ — Бядузі, це найкращий протест жінки проти кайданів жіночої неволі у співжитті з негідними мужиками-паничинами, а „Распусьніца“ — Цішки Гартного, це аразок того тернистого шляху, на який штовхає нужда матір дітей, що за них батько не дбає.

І як ми не будемо далекими від думки про „службу“ ролі красивого письменства в суспільному житті, то про новітнє білоруське письменство можемо сказати, що воно є безперечною надбудовою громадського життя Білорусі. В іде-

ологічним розмахом і безумовним світлом у мряковині, що іноді застало очі цілим шаром суспільності. Може воно молодій жінці-матері тяжче в житті у дійсності зрєктися усіх радостей щасливого родинного життя з любов'ю другом і рідною дитиною, як воно зображене Міхасєм Зарзкім в оповіданні „Дзіуна“. Але людина, що для праці, для здійснення якоїсь вищої ідеї, живе як самітник-самітниця на безмежній пустині гоминого життя, не безперечно найвищий ідеал суспільного діяча, творця культури, науки, мистецтва...

Тільки під умовою повного підпорядкування родинного життя суспільному може стати найвища саможертва, хоч є вона виконанням звичайних громадських обов'язків. „Большає усіх“ Цішки Гартного і „Марина“ Чарота, це типичні літературні твори, що мають винятки всю красу самовідречення в ім'я вишого, кращого. Платон Гіжко — молодий міданець з Місцькому памовив старого батька кинути жинню і весь до-рібок свій, жинку-мату і газдівство, та їхати у воєнному таборі червоної армії. Інші адепти місцькому, користуючись своїм положенням, звільнили своїх батьків, родичів, споків і знайомих від виконання найосновнішого обов'язку самооборони спільними силами усієї громади і згорбили на цему шість господарства. Платон стра-тив батька та справі сам особисто не поміг...

А повістанка „Марина“, що для кращої долі рідного краю, для його об'єднання, для боротьби за кращу долю народу кинула власну хату та під грокіт гармат матірню стала і далі в разі борців залишилася... Це безперечно аразок найвищої саможертви звичайної селянки, це синал і заповіт побди поневолених над неспокійними...

(Продовження буде)

его. Пропозиція Комісії-матри найшла за-
разом й одностайне одобрення.

Новообраний голова Союзу рад, Ко-
торузд, об'явивши провід, в гарній про-
мові запевнив стараних приєднати до Со-
юзу всіх українських власників реально-
стей у Львові, щоб і числом і дійсністю і
співдручністю надати йому авторитетного
значіння, яке в багатьох важких випадках
може принести добро як українським
власникам реальностей зокрема, так у-
країнській нації взагалі.

Відділ ухвалювався в той спосіб:
вист. голови д-р Терещуків, секретар Е.
Ігнат, заст. секр. д-р С. Козак, скарбник
Лаврів Стах, ариничий референт: д-р
Ф. Євмен, господар І. Галичак.

На заг. зборі ухвалено отсі апеласія:
1) Д-ра Стахурського: висказати подя-
ку і признання уступачому видлову за
його працю і так гарні в короткому часі
успіхи; 2) Галичака: зложення прикладної
поясн. Президій УНДО за приміщення
Союзу; 3) Ігната: висказати подяку час.
"Діло" і "Н. Ч." за часте умішування ві-
длож. Союзу.

Збори відбулися при участі 67 членів
Т-ва. А тепер, український власник, чи
і по перечитанні цього звіту останні далі
байдужим супроти свого Т-ва чи остаточно
зрозуміли значіння такого Т-ва і ста-
неш його членом, щоб власники в ній
адаптації працювали не лише в кор-
исть і в обороні своїх інтересів, але й
в виробленні українському імені на-
лежної поваги в сім інших народів.

У Львові, дня 17. травня 1928.

Е. Ігнат.

3 парламентарної арени.

(Власні телефонограми з 23. травня 1928.)

СПРАВА УРЯДНИЧИХ ПІДВИШОК.

(Ік) Більша частина нинішнього засідан-
ня бюджетової комісії була присвячена
справі урядничих підвишок. Перед при-
ступленням до голосування над бюдже-
том міні-ства фінансів забрав голос пос.
проф. Кшижановський (І-ка), який запев-
няв, щоб не підвищувати доходів по-
над податки в урядових внесках, бо це не-
можливо би елект, погадувати справу у-
рядничих підвишок через встановлення в
бюджет 15-проц. додатку на випадок, ко-
ли не будуть погашені урядові внески
в справі нових податків. Так само просив
повернути скреслений дисп. фонд міні-
стерства. Пос. Диманд (ПНС): Уряд тре-
мається у відношенні до урядових при-
нців, що платити не стільки, скільки тре-
ба, але в залежності від того, якими су-
мами розпоряджає. 15 проц. додатку до
урядничих платні не в мікромірнішом.
Крім того уряд не виплачує урядового 8
проц. мешканевого додатку, а за вість мі-
стців не робить уже 48 проц. Цей суми не
заставлено теж у бюджет. Через те взагалі
треба відкинути бюджет, який не в бюдже-
том, бо ці суми можна від уряду виска-
зувати з якогось процесу. Тепер в остан-
ній хвилині взагалі важко щосьбуду зро-
бити. Пос. Розмарин пропонує візвати у-
чл. щоб на найб. засіданні висловився
конкретно щодо своїх планів і які має по-
крити на потреби урядничих підвишок.
Висловивши фінансів Гродницький заявляв,
що треба творити нові тривікі джерела
доходів держави, щоб покрити справу
уряд. підвишок. Цими новими прибутка-
ми має бути власне реалізація нових по-
даткових законів. Щодо анотії підвишок,
то вона залежить від ухвалення покриття
з нових законів. Зрештою, закон про
уряд. підвищення є шобно опрацьований
і буде тоді передложеною, коли буде
оскільки покриття. (Пос. Диманд: Чи п.
міністр думає, що на сойм можна змуси-
ти податки?). Представники прибутку у
бюджеті не вистарчають на підвищення у-
рядничих платень. Щодо мешканевого у-
рядничого додатку, то урядовці до цієї
претенції не мають правних основ. Пос.
Рибарський (ЗЛН): Ініціатива в справі по-
криття анотії на уряд. платні мусить
йти від уряду, тому уряд мусить у ціл
прямі жно висловитися. Пос. Біржа, як
предсідник комісії, погоджується з вислу-
ванням опії міністра настільки, що ра-
діш хоче перевести голосування над бю-
джетом міні-ства фінансів, а про справу
уряд. платень говорити шераз у шлості
через ухвалення скарбового закону, я-
кий оформлює бюджет. Після того пере-
дасно 3-те читання бюджету міні-ства фінан-
сів. Здебільша повернено міністрові
скреслені в другому читанні позиції. Ві-
дложено лише внесок уряду про реституцію
75 000 зол. і скреслених 150 000 зол. дисп.
фонду міні-ства. Найближче засідання ко-

місії мало відбутися після засідання сойму,
однак тому, що засідання сойму протя-
нулося, відбується шобно аватра.

ПОМИЛКОВЕ АРЕШТУВАННЯ ПОС. Д-РА ЛЬВА БАЧИНСЬКОГО.

(Ік) Коли вчора веч. після засідання сой-
му пос. д-р Лев Бачинський (рад.) ішов
вулицею разом із пос. о. Ганушевським
(Укр. Ка.), приступили до них три полі-
ційні агенти та заявили, що арештують
посла Бачинського. Коли він протестував
і хотів визгитимуватися та запевняв, що
не мабути помилка та що він іде про дру-
гого посла Бачинського (ком.), всеодно
агенти заявили, що мають наказ іменно
його арештувати та загрозили ажити фі-
зичної сили, коли він буде сперечатися.
Відійшов посла Бачинського до коміс-
ріату уряду, відділу політичної поліції, пі-
сля двох годин випустили, перепросявши
його, що це зайшла помилка. Цю справу
порушив Український Клуб на соймовому
засіданні (га. нижче).

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Український Клуб в обороні посольської
недоторності.

(Ік) Перед дн. порядком забрав голос
віце-маршалок пос. д-р В. Загайкевич (Укр.
Клуб) і подав до відома палати факт на-
рушення свободи одного з послів, а саме
д-ра Льва Бачинського, якого вчора ареш-
товано замість виданого судом Владислава
Бачинського. Проти того поліційного ре-
жіму, який ніби всезагалі запанував, тре-
ба здожити категоричний спротив. Далі
промовець описує вище подану подію з
арештуванням посла д-ра Л. Бачинського.
Безправство це, казав далі промовець, тре-
ба якнайгостріше напиктувати. Воно було
би безправством навіть тоді, коли б так
арештовано посла справді виданого, бо
поліційні органи переверли арештування
кілька хвилин після ухвали сойму, який
це вислано листа маршалка сойму до су-
ду чи прокуратора. Промовця в обороні
прав цілого сойму, тому, що ображено
нашу гідність та відповідальність за це пе-
ред нами є шеф органів безпеки міністр
внутр. справ. Його моральним і консти-
туційним обов'язком є дати задоволення ві-
дному сойму. Тому апелюю до пана мар-
шалка сойму, щоб в якнайгострішій фор-
мі виступив в оборону честі однаково посла
Льва Бачинського, як і цілого сойму. Мар-
шалок Даминський висловлює жалі з
приводу, що поліція, якої шефом є міністр
внутр. справ, не завдала собі цієї дрібної
праці, щоб встановити, котрий з послів
Бачинських був виданий в руки судовій
владі. Стверджую, що в деяких колах, за
які політичну відповідальність мусить не-
сти міністр внутр. справ, доширили по-
гляди, яких результатом є менше шану-
вання громадянських і конституційних
прав посла, ніж прав інших громадян. Проти
того треба заперечувати при першій
нагоді. Я пригадує н. міністром внутр.
справ опис подій, жадаючи витягнути кон-
секвенції порушення гром. прав та по-
сольської недоторності посла. Ствер-
джую з жалем, що досі я не дістав від
устного, ані письмального виправдання їх
послудки в цьому випадку (голоси: ган-
ба!).

Нові податки і проява уряд. законопро- ектів.

Приступлено до дальшої дискусії над
законопроектом нових податків. Пос. Ду-
ро (Стр. Ка.) вносить шераз на перехід
до дн. порядку над законом про будинко-
вий податок. Пос. Кохан (Укр. Ка.) виго-
лошує довшу промову, якої зміст подаємо
нижче. Пос. Рогучий (Укр. рад.) докладає,
що міністр поминається, коли твердить,
нашеб ґрунтові податки були нижчі від пе-
редбачених. Пос. Санюка (І-ка) ані го-
дять бавити сойм своєю промовою, як
поки змуджені посла майже шлком, за
викомом клубу І-ки, не покинули сал. О-
чевидно, що пос. Санюка незданий вели-
кий радника зі Стр. Ка. боронить міні
урядових податкових законопроектів. Пос.
Піотровський (ПНС) жаліє з приводу об-
винення рівня дискусії представниками
самої тої партії, яка йшла до виборів під
кличем виселення до сойму країнських ін-
телектуальних сил. Далі промовець цитує
відозву Безп. Блюку, в яких були всім
обширні селам про різні кредити. На-
водить власні слова міністра Чеховича,
які кандидат на посла, висказані на одно-
му його вічу в лютому, що, мовляв, скарб
диспонує 750 мільйонів резерв, в арешті
розгортає великий шоб, чедовина адмін

і-ки, в якому оповіщено, що зротягом
місяця з держ. вісім будуть запати насе-
ленню за безліч будівельний матеріал.
Після того дискусія перервано та при-
ступлено до голосування. В голосуванні
відкинено законопроект про будівельний
податок 191 голосами проти 149. Описав
відкинено ґрунтовий податок 195 голос-
ами проти 148.

ЕШЛЮГ СПРАВИ ПОС. Д-РА ЛЬВА БАЧИНСЬКОГО.

(Ік) На приймці сьогоднішнього засі-
дання марш. Даминський повідомив ось
так: Четверта година повола, явився в
мене я. міністр внутр. справ з приводу
поведінки підчинених йому органів у спра-
ві посла д-ра Л. Бачинського. Міністр
висловив жалі з приводу неадікції від-
носних поліційних органів і обіцяв зра-
дити суворе слідство, аби винуватців по-
карати. Вважаю своїм обов'язком подати
це до відома анскої палати.

НАЙБЛИЖЧЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

(Ік) Найближче засідання сойму відбу-
деться в віторок, 29. травня. На дн. по-
рядку є: перше читання законопроекту
про постійний маетковий податок, друге
читання бюджет, предміняри на 1928-29 р.
та кілька негайних внесків. Між ними нег.
внесок Українського Клубу про закриття
б-ка української гімназії в Станиславові.
Законопроект про маетковий податок, я-
кий буа на сьогоднішньому дн. порядку,
був заперечений міністром фінансів, після
того як два інші законопроекти його пе-
репали.

ДОВКОЛА ПОРАЗКИ УРЯДУ.

(Ік) Відкинення в 1-му читанні двох у-
рядових законопроектів про нові подат-
ки є безумовно болючою поразкою міні-
стра фінансів і цілого уряду. Після про-
голошення вислуду голосування запанува-
ла, очевидно, констернація зарізно на ла-
ках міністерств, як і серед клубу І-ки.
Небаром після того стало відомим, що до
президії ради міністрів віхалися міністри
на нараду над новим положенням. Вислуд
голосування був несподіваний навіть для
опоз. послів. Виходить, що за урядовим
внеском голосували лише І-ка, елдеки і
жиди, при чому, мабути частини послів
І-ки стрималися також від голосування.
Буа це перший випадок, коли ціла поль-
ська ліція взяла ґремідно участь у го-
лосуванні проти урядового внеску. Нині
віддали білі картки, а всі інші клуби в
складі з ХД, НРР голосували проти. По-
кищо зовсім невідоме, як уряд вибере а
цей ситуації.

ПРОМОВА ПОС. КОХАНА.

(Ік) Зміст: Промовець докладає, що тек-
денцією при нових податкових проектах
є завадення тагару ондатування на дріб-
не хліборобство, а що український народ
є в 90 проц. дрібно-рільничий, то на-
більшій утисканні від нових податків під-
падуть українці. Український селянин є і
так уже просяком на власній землі. На
13,420,000 гект. землі в 3 чисто українських
воєвідствах 5,100,000 паде на велику по-
сілість, а дрібна посілість нижче 50 гект.
обіймає 8,231,000 гект. Дрібна посілість
творить 1,125,000 господарств, пересічно
наділених по 6 і нім гект., а велика по-
сілість творить 3,572 маєтків з пересічним
наділом 1,088 гект., рахуючи лише при-
закту вел. посілість. З того виходить, що
госп. одиниця великих власників є на 168
разів багатіша на землю в порівнянні до
малоземельної госп. одиниці. Далі про-
мовець являє статистику киярватських
господарств. Пригадує, що українська
земля була тереном сівтрової та украї-
сько-польської війни, після якої все це
наслідком спец. польської кредитової по-
літики ціл-сця є шобно в сталій відбудові.
Описав промовець переходить до про-
екту будинкового податку і описує нуж-
дений англад нинішнього українського
села. Порівнює українське село з ниніш-
нім селом і кредитову політику польсько-
го уряду відносно села з положенням
урядів. П. міністр твердить, що положен-
ня дрібного селянства все краще, тимча-
сом воно гірше. На українській землі є
80 проц. недостаткових господарств і пе-
ресічно міліон родин веде чисто голодо-
лу вегетацию. Селянські будинки не тільки
не є, як каже п. міністр, джерелом дохо-
ду, але навіть вони не є мешканцями бу-
динками, бо творять здебільша тижом
будинки для худоби. Потім піддає промо-
вцю детальній аналіз урядових "проєктів",

Кооперативи й Читальні!

Ви осередки свідомості на селі.
Підкажіть,
що на погубили і на ігнорували
ішов виростає наша сила!
Зломіть у дні Зелених Свят
ГІДНУ ЖЕРТВУ.

Характеризує проєкт як факт крайньої не-
справедливості. Прокляти ці є низкою
селянства до боротьби за мінімум екзи-
стенції. Тому Український Клуб, як ема-
нація селянського народу, вносить на від-
кинення проєкту в ліній та буде проти
нього якнайгостріше боротися.

ПРАВНИЧА КОМІСІЯ.

(Ік) На сьогоднішньому засіданні прав-
ничої комісії пос. Пушак (ПНС) реферу-
вав внесок у справі здержання ексмісії ме-
сельних робітників. Внесок цей більшість
комісії відкинула, тому, що справа є вже
унормована декретом президента. З огля-
ду на рішення наради в справі нарад
над декретами, про що ми повідомляли
яже вчора, предсідник комісії визнає ре-
ферентів, які дістали декрети до зрефе-
рування, щоб декрети повернули.

ПРОГУЛКА УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ ДО ДАНШУ.

(Ік) Для останні дні перебування в Дан-
цігу прогуляк українських послів і сен-
торів, яка виїхала туди на запрошення у-
країнського студентського технічного то-
варства "Осіона" в Данцігу, яке обіцяє
біля 80 українських студентів високій
шкільній візному м. Данцігу. У прогуляк ви-
ли участь: сеніор сенатор д-р Горбачев-
ський і послані: Кузик, о. прад. Куницький,
о. д-р Пеліх, Целевич і Мілена Рудниць-
ка. Першого дня з мезіло о. прад. Куниць-
кий вілправив у церкві в Олані богослу-
ження, описав разом із о. д-ром Пеліхом
панашиди за подяк українським сту-
дентам. Співав хор українських студентів.
Студенти приймали парламентарну
прогуляк спільним обідом, в пошлудній уч-
астини прогуляк були присутні на студ.
конференції в їхній домівці і тут і там ви-
ступили з привітними промовами та подя-
ками сен. Горбачевський, пос. Целевич і
пос. Мілена Рудницька. Вечером відбуло-
ся прийняття з участю чужих запрошених
гостей та представників сенату політех-
ніки у Лангфурті та інших властей віз-
ного м. Данцігу. Довідуючись, що докла-
д про цю прогуляку, з якої наші посла ви-
несли якнайкраще враження, появляється у
"Ділі" як окремий допис.

Останні вісти.

(Власні телефонограми з 23. травня 1928.)

ВІПНА ЗА ПЕКІН.

(Ік) Падення та плачівна китайські ар-
мі ведуть велику битву за столицю Ки-
таю Пекін. Надходить усті суперечні від-
домости, однак мабути така підвиги ар-
мії властєв займає столицю Китаю та
виперти Чанг-Цю-Лин до Манджурії.

НОВІ ВЕЛИКІ ЛЕТИ.

(Ік) 25. п. м. італійська летунство про-
ектує великий лет 80 військових літаків
над Середземним Морем. Буа це перший
редд так численної кількості літаків, які
підчас лету тримали б певний успішний
лад. Подіям заповідати, що трох поль-
ських летунів на трох польських літаках
позоваті в Варшаву до Ангори та сто-
ляш Перелі Тагаран. Так само потверджу-
ють попередні заповіданні але польські
лети понад Атлантиком.

ПОЛЬСЬКО-ЛИТОВСЬКІ ПЕРЕГОВОРІ.

(Ік) Нині відбувається дальша нарада поль-
сько-литовської комісії, підчас якої ви-
брано підкомісії: авліяний, господарську
та поштово-телеграфічну.

ПОЛЬСЬКО-КИТАЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

(Ік) Представник Польщі в Пекіні Пін-
дер підписав у Пекіні договір прохати та
торговельний трактат із китайським ур-
дом. Договір опертий на принципі без-
оглядної взаємності і авліяль авліяль-
ного управління.

ПРИПОМІ МАРШ. ПІСЛУДСЬКОГО.

(Ік) Марш. Післадський прийняв вані у
Бельведері міжвоєнного та авліяль-
ського послів.

